

GAZETA TRANSILVANIA

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV

Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea unui comitet de redacție.

Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA

1838

GILBARIȚIU ȘI SFINȚIT DE LUPTULE PURTATE SUB CUTELE LUI MUREȘENII
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BRAȘOV

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513

Abonamentul anual lei 200. Autorități și Societăți lei 500.
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 26

17 Aprilie 1941

Anul 104

O ANUMITA VITEJIE

de Ion Colan

Comunicatele oficiale ale Budapestei ne informează, că honvezii au pătruns în teritoriul Jugoslaviei — „amica vecinică” de până ieri — pe toată întinderea frontierei dintre cele două țări.

Suveranitatea Regatului Șfântului Ștefan se va mai cârpi, deci, și la Sud, cu o halcă de pământ, ruptă din trupul unei țări „amice”.

Intervenția maghiară actualizează o fabulă, în care era vorba despre o anumită copită. Și, poate, nu i-am fi sacrificat aceste câteva rânduri, dacă străpungerea frontierei Jugoslave nu ne-ar fi amintit alte victorii, în condițiuni identice.

Justificarea, pe hârtie, a acțiunii, nu ne interesează. Ne mirăm, doar, că Ungaria poate crede în viabilitatea unui *Stat de naționalități*, atunci când în Germania național-socialismul și în Italia fascismul duc naționalismul până la rassism.

Dar, revenind la acțiunea militară a Ungariei contra Jugoslaviei care, evident, va fi învinsă de *armatele germane, nu maghiare*, parafrazând dictonul clasic, se poate spune: «Hungaria fides, nulla fides». Nu ne-ar mira, în ipoteza unei schimbări de situație, posibilă, dacă cineva ar putea crede în acea «fortuna labilis», ca Ungaria să intervie, într-o zi, în Fiume, «pentru protecția supușilor ei» din acest port, singurul port al Ungariei la mare, așa cum figurează în manualele de școală, aprobate de Ministerul Instrucției dela Budapesta.

Ar fi o nouă «vitejie».

Și, în sfârșit, pentruca dela Bratislava să se ajungă din nou la Bratislava, ar mai urma o «victorie» pentru un Burgenland foarte german, ceea ce, recunoaștem, va fi mult mai dificil.

Pentruca, final, sfârșitul acestor «vitejii» nu poate fi decât unul, ori câte catedre de maghiarizare s'ar confecționa, ori câte nume s'ar schimba pe hârtie din „Ion” în Iános¹⁾.

Ion, în sufletul lui va rămânea tot Ion.

Și asta ar trebui s'o știe foarte bine Ungaria milenară.

PATIMILE DOMNULUI

de I. Bozdog

În grădina Ghețimanilor... se coboară umbrele inserării. Vântul mulcom, ce aduce briza căldică și ușor sărată a mării, se preface într-o vibrație tot mai intensă și involburată de vânt rece. În curând săgeți reci, ca sulți tăioase invăluie orizontul și mulțimile resirate se adună în pălcuri. Se desprind grupuri din mulțime și se adună în jurul grămezilor de vreascuri. Se aprind focurile. La vâlvătaia limbilor de foc ce străbat mohoritul inveliș al nopții, mulțimea veghează.

Se pregătește de sărbătoarea Paștilor și comentează cu înfrigurare evenimentele din Dumineca trecută: Isus a trecut din Viftania lui Lazar, celui înviat de El din stricăciune, spre Vifleem.

Cât norod, ce sărbătoare... câte urale entuziaste, flori și ramuri de finic în calea Celui ce intră smerit pe mânăzul asinei între asurzitoare imnuri și strigări: Osana!

La masa unui chiosc încunjurat de trandafiri sălbatici și arbuști *El* — în mijlocul celor iubiți și meniți să i răspândească învățăturile zdrobitoare de robie vecinică. Și împărtășește din taina marii biruințe: — Acesta este trupul meu, acesta este sângele meu — spre mântuirea lumii.

Invățăceii stau îngândurați, căci Stăpânul le-a zis lor: „Astăzi unul dintre voi mă va vinde!”

— Au eu sunt?... întrebă cu durere și nedumerire pe rând Ucenicii...

Cel ce cu mine înlînde din acelaș blîd, mă va vinde!

Sub umbra deasă a smochinilor și pe sub silueta chiparoșilor se strecoară o umbră... Saltă grăbit dela o tufă la alta... Apar alte umbre. Sunt mulți. Vântul ce se transformă în uragan vijelios aduce frânturi de vorbe și zângănitul prețului de arginți. — Prețul tocmelii: 30 de arginți!

Priveghiați și vă rugați!

O sfânticare în vâlul de nouri. O fâșie de lumină se coboară asupra trupului adânc încheștat în rugăciuni. Se aud gemete profunde. În străfulgerarea unei dăre de lumină cerească se preling pe fața Mântuitorului lacrimi de sânge...

— De este cu puțință. Părinte, să treacă dela mine acest pahar!

— Continuare pe pagina 2-a —

Locotenentul Mihail Pârâu

de V. Branisce

O știre laconică ne anunță aducerea în țară a rămășițelor pământești ale locotenentului Mihail Pârâu, căzut la datorie în vâltoarea tritelor zile din Septemvrie trecut.

Un fapt divers, întunecat de senzaționale isprăvi de arme.

Dar moartea aceasta n'ar trebui să treacă nebagată în seamă. Ea constituie un capitol mareț al epopeii noastre naționale.

Atunci când un Suveran, rău sfătuit, scosese la meaz provincie după provincie, când curteni slugarnici, din interese meschine personale, nu lăsau să pătrundă adevărul până la treptele tronului, când trupul țării noastre sângera din răni proaspete, bravul ostaș al țării, locotenentul Mihail Pârâu a căzut făcându-și datoria.

Și vestea aceasta, dureroasă în simplitatea ei, îmi evocă o amintire.

Retrăesc ziua de 31 August 1940.

În gara Brașov, mulțime de ardeleni surprinși de evenimente, cu ochii uscați de lacrimi, cu buze arse, așteptau desnădăjduiți să plece spre casă.

În forfoteala unei lumi dezorientate se opri un tren de lux, un tren special.

Un fior străbătu mulțimea.

Era trenul, care aducea în țară un petec de hârtie, cel mai umilitor document al neamului nostru.

Am văzut pumni strânși, amenințători, am văzut lacrimi brăzdând obraji îmbătrâniți. O tăcere de moarte cuprinse peronul.

Portierele vagoanelor luxoase s'au mișcat încetșor; dar în fața mulțimii încrămenite, au recăzut.

Doar în vagonul-restaurant am zărit siluete feminine.

Erau, pe semne, soțiile delegaților.

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVANIAI”

Amăgire

Am căutat doi ochi, în care
Ca'ntr'o limpede oglindă
Să se vadă tot pământul,
Ceru'ntr'eg să se cuprindă:
Ceru' meu adânc și mare
Dar câți ochi am întâlnit
Oglindau pământul numai,
Ceru' nu mi l-am găsit.

Am visat o casă albă
Cu ferestrele n'florite,
Unde nu pot fi amaruri
Și dureri adăpostite,
Unde râde bucuria
Dela leagăn la mormânt
Însă casa ce-am visat-o
Nu-i zidită pe pământ.

Ecat. Pitiș

CAPITANUL ILIE BIRT

de Dr. Sterie Sînghe

Capitanul *Ilie Birt*, a fost una din cele mai proemnente și marețe figuri, din trecut, ale Scheleului nostru.

Din documentele, câte ni s'au mai păstrat în arhivele Brașovului, în care ni se vorbește despre manifestațiunile și acțiunile sale, desprindem, că el a fost un învățat și vajnic apărător al legii noastre strămoșești, și un îndrăzneț și temut luptător, nu numai pentru apărarea privilegiilor sale — cuprinse în cele 4 litere protecționale,¹⁾ ce le-a primit el dela autoritățile militare, pentru serviciile ce le-a făcut Casei Austriace, luptând, cu compania de voluntari înghiebată de el și întreținută

pe spesele sale proprii, alături de armata imperială, la Pitești în contra Turcilor, — ci și pentru așezarea Scheleului în drepturi egale cu acelea ale „Oaspeților regești”, colonizați și pe meleagurile noastre, în mai multe rânduri, pentru întărirea și apărarea granițelor, contra deselor invazii ale neamurilor prădalnice.

Crucile ridicate de el, în locurile cele mai expuse vederii trecătorilor, și „Diata”²⁾ ce și-a considerat el ca o datorie s'o facă, spre sfârșitul vieții sale, sunt dovada cea mai grăitoare, de felul cum a înțeles să și împlinească datoria față de biserică noastră drept măritoare care, ca o navă sigură ne-a purtat neamul și l-a trecut, victorios, printre valurile furioase, stărnite de

¹⁾ Intăia, în a. 1737, dela Conteala *Francis Wallis*.

A doua, în a. 1738, dela principele *Lokavitz*,
A treia, în a. 1747, dela contele *Platz*, și
A patra, în a. 1748, dela contele *Traun*.

²⁾ Parlamentul.

năvala repetată a puhoalelor barbare, și ne-a fost „cetate tare de apărare”, din care, ca dintr'un „turn de veghe”, am putut întrezări toate cursele, ce ni le-au întins, de atâtea ori, ca o pânză mălastră de paiangen, toți vrăjmașii noștri seculari, cu gândul ascuns și viclean, de a ne înstrăina, mai întâi de legea noastră strămoșească, pentru ca apoi să ne ultâm și obârșla noastră nobilă.

Deasemenea drumurile lungi și grele, bătute de el de atâtea ori pe la Sibiu, Cluj, Viena și Tarigrad și colindările lui pe la jușile celor, dela cari socotea c'ar putea primi vre-un sprijin în acțiunile sale, și pe la ale celor de la cari spera să obțină dreptate și-o hotărîre, prin care să se împule stăpânitorilor egoști ai cetății Brașovului, — cari dețineau monopolul negoțului și meseriilor numai pe seama co-naționalilor lor din interiorul cetății, — un tratament egal și pentru cel ce trăiau în afară de zidurile ei, sunt o altă dovadă, de felul cum a înțeles el

Pleaseră și ele la Viena să-și cumpere ciorapi de mătase și acum reveneau în țară.

Și în timpul acesta armata țării se smulgea din tranșeele betonate, pe care le părăsea din ordin, lăsându-și frații pradă sortii nemiloașe.

În vâltoarea acelor zile fu ucis și locotenentul Mihail Pârâu.

El nu era diplomat. Nu s'a dus să trateze cu nimeni, nu ne-a difuzat prin Radio discursuri ocazionale.

Fiu de țaran din Turnișorul Sibiului purta în sufletul său o singură icoană a patriei, aceea în hotarele ei firești.

Iar în clipa cea mare, a stat la locul de onoare și și-a făcut întreaga datorie!

De aceea, locotenente Mihail Pârâu, în clipa când revezi patria care te-a trimis să mori în îndepărtatul Bihor, noi nu te plângem, ci te ferim.

Te ferim că ți-a fost dat prilejul să aduci o jertfă pe altarul îndoliat al neamului, binecuvântăm țărâna românească din care ai ieșit și în care te întorci cu cinste, și dacă plângem astăzi, ne plângem doar pe noi, cei ceam rămas.

A C U M 93 de ani

G. Tr. Nr. 38 10 Mai 1848.

Știri felurite.

M. Vașarhefu 10 Mai. Avocatul Micașu, martirul de astăzi al Românilor din Transilvania, în 9 Mai s. n. fu adus azi ziua mare între cele mai urâte batjocoriri. până și a băieților de pe uliță și aruncat în grea prisoare. Mare bajocorie e aceasta pe un avocat și încă nobil. Au e vinovat, au nu. De e vinovat, pentru ce se screm atâta cu, fărîrea judecării? De nu e vinovat, pentru ce nu-l dau libertate? Noi știm că adunarea națională dela Blășiu au luat cuvenitele măsuri pentru a lui eliberare.

G. Tr. Nr. 80. 30 Sept 1848.

Săculi silră pe guvernul tocmă și prin o turburare mai ușoară produsă în Clușu ca neapărat să-l sufere a se aduna toată nația lor pe 8 zile spre a se consulta și a-și alege un guvern provizoriu din 3 membri și a se arma toți. Cu ce scop vom vedea. În 15 li se începe adunarea. Vom pândi și noi cu toți la pașii lor, mai vartos după ce aflăm că la M. Vașarhefu scoaseră din biserică română până și icoanele punându-le în vârful baionetelor, iar cuminecătura morților o călcără în picioare.

G. Tr. Nr. 52. 24 Iunie 1848.

Treiscaune. Gloatele se arată prea turburate. Săculi, căți fuseseră tobagi strigă: „Toate acestea împăratul ni le dedese de mult; ci nemeșii cu popli ne ținură drepturile ascunse. Pentru aceea domni ceii mari alungară pe împăratul din Viena ș. a.“ Săculi căți vedeau pe locuri alodiale, nu mai vreau nici a se mișca din ele, nici a lucra, ci le prind pentru sine. De aici urmează suferință și clocniture. Viltorul e nuoros. (Erd. Hlr.)

să răspundă increderii cu care l-a cinstit obștea din Schei, punându-l în rândul celor dintâi gospodari și plenipotențiar al ei.

Magistratul Brașovului n'a cunoscut, în tot cursul veacurilor trecute, un alt antagonist mai neîmpăcat și mai neînstrănat care să li pășit cu atâta impetuozitate și tenacitate împotriva sa, și care să-i li dat atâta de furcă ca Ilie Birt, nu numai prin jalbele ce le-a înaintat el Generalilor Comandanți, Guvernului și chiar Curții Aulice din Viena, atât în numele său, cât și în al obștei din Schei, al cărei reprezentant dărz și neîmpăcat era, ci și mai ales, prin încercarea lui îndrăzneată dar nesuccesă, de a duce și mai departe — alături de preoții Bisericii Sf. Nicolae și de ceilalți reprezentanți ai ei — lupta, începută cu un secol și mai bine în urmă, pentru emanciparea completă a Scheienilor de sub autoritatea vitregă a Magistratului, și pentru dobândirea unei jurisdicții proprii, cu Magistrat separat în Schei, din care era hotărât să facă și el parte.

PATIMILE DOMNULUI

— Continuare din pagina 1-a —

La întoarcere, o liniște adâncă se instăpânește și Domnul îi incurajează din nou:

Priveghiași și vă rugați, căci trupul este slab și ispita este mare! „De se vor lepăda toți, Doamne, eu nu te voi părăsi“.

Tragedia se precipită. Pe muntele Căpăținilor... spre Golgota... scuipat și îmbrâncit își urcă Crucea: El și este așezat între Făcătorii de Rele. Din înălțimea suferințelor și cu ultimul suspin al muribundului strigă:

Părinte: iartă-le lor...

Sfârșitu-s'a!...

După marea zi a intrării noastre în Cetatea Infrângerilor și Umilirilor de veacuri, un norod întreg, beat de fericire, a strigat: Osana! Mărire Ție!

Cutremurul sufletesc al mulțimilor cuminecate cu izbânda Dreptății a fost schimbat de către mulți în monedă de târgueală și amorțire!

Fariseii și Cărturarii și-au văzut planurile lor risipite în vânt! Trupul vânjos al oropsitului neam de roboțari nu se va mai incovoia în ariile lor. Picioarele și mâinile trudnice nu vor mai culege rodul, iar belșugul nu se va mai aduna în jignițele lor.

Trupurile voinicești nu vor mai fi sfârticate de oțelul strein pentru apărarea unei moști furate din avutul strămoșesc pe care ei robesc: Restigniți-l! Restigniți-l!!

Și au intrat aceste morminte spoite, cu fețe smolite, bărbile și părul vâlvoi... în curțile Anei și Caiafei și au cerut să Li-l dea lor, să-L răstignească, căci altfel un neam ales, împărătesc, se prăpădește din cauza unei slugi nevrednice și risipitoare.

Și ani lungi sfat au ținut și au căutat pricină de pierzare acestui vlăguit lov. Și nu i-au găsit Lui.

S'au făcut nenumărate sfaturi de pierzare prin hrube întunecoase și palate și hula răspândită a acoperit fața cinstită de rușine! S'au adunat la scaun de judecată și i-au cerut lui Pilat din Pont să li-l dea lor: spre restignire!

Spre drumul de judecată l-a însoțit și Petru până la marginea grădinii frumoase, iar aici s'a încleștat cu ghiarele în stâncă și i-a zis: „Doamne, eu nu te voi părăsi!“

Sanhedrinul s'a ținut de astădată într'o altă grădină mare pe ale căreia alee rătăcesc încă pașii dărzului Horea și din desișul căreia răsbate încă tânguțul sfâșietor al doinei Jancului. În umbră s'a furișat și Juda, care purtase punga măririlor lumești și jinduește după onoruri!

Și când toți s'au spălat pe mâini și nu i-au găsit vină Lui Juda, care aleșuia pe aproape, nu s'a dus în fundul grădinii, să se spânzure, ci, rătăcește gonit de conștiința lui de Cain, vânzătorul și ucigașul de frate!

Focurile ard și acuma în grădina Gheșimanilor, iar Neamul vândut pieirei, cu membrele ciuntite și carnea sfâșiată — urcă din nou aceeaș cărare spinoasă și tragică... pe Golgota....

Printre prăbușiri de veacuri, la orizont se ivesc zorile Invierii.

În săptămâna pafimilor

Intr'o zi de târg, din săptămâna patimilor, o femeie cu'n copilăș de mână, ducând pe braț un coșuleț cu târgueli, se opri în fața unei vânzătoare de păsări.

Cunoșteam femeia cu copilul. Era o refugiată de lângă Cluj. Lăsase acolo gospodăria ei, o curte cu tot felul de viețuitoare, ca pasări, etc., ca să le ducă acuma dorul. Vin însă sărbătorile, vin slăvitele Paști, când orice creștin, cât de necăjit, caută să uite săptămânile de post forțat, să se scalde și el în belșug baram o zi sau două. Așa s'a gândit și refugiată noastră, să cumpere o găscă bună să aibă astfel toată săptămâna luminată cu ce să ungă masa și cum spusei, s'a oprit în fața unei precupețe unguroaice ce sta înfiptă în jocu-i cu flori, cu cele trei găște așezate la picioarele ei.

Românca ridică o găscă, o pipăi. Nu i se pără. O cercă și pe a doua. În fine cu cea din urmă se arătă mulțumită și întrebă de preț.

„O mie două sute lei“.

Femeia noastră zâmbi cu bunătate: „Dragă eu nu vreau să le cumpăr pe toate, numai asta una“. Și arătă spre găscă aleasă.

„Asia una o mie două sute lei“, repetă cu glas apăsător vânzătoarea, privind-o ca dela etaj.

„Maica Domnului!“ rosti conșternată românca, smuci copilul și plecă. Femeia cu găștele mai boscorodi ceva în limba, ei privind în urmă-i di-prețuitor.

M'am uitat cum se duce românca pribeagă fără să-i răspundă nimic. A trecut printre cele două șiruri de păsări. N'a îndrăznit să mai încerce.

Subt o poartă un negustor își așezase lăzile cu portocale. 130 lei kg Copilul tinse mâna spre ele.

„Lasă mamă, că sunt scumpe. Fructele acestea vin de departe, cu cheltuială. Nu se fac în părțile noastre. Iți cumpăr eu niște mere bune“. Și de fapt, la câțiva pași, zări în vitrina unei prăvălii un coșuleț cumere roșii în coaje ca rubinul. Era vestitele ionathane, cu gustul de ananas. Intră repede și lăsă să-i cântărească un kg. Negustorul o preveni înainte de-a pune marfa pe cântar că prețul e 140 lei.

„Cum? Dar unde-au crescut merele astea? Le-ai adus din America?“

„Ei“ — răspunse negustorul — „așa sunt timpurile, ce să fac?“

Plecă din prăvălie, fără mere. Copilul începu să scâncească. Ce să-i spună? Ar înțelege el cu cei cinci ani ce-i are, dacă i-ar spune că: așa sunt timpurile?

Amărâtă se 'ndreptă femeia spre piața de zarzavat. Omul sărac să mănânce buruieni și să se bucure că le are și pe-acestea — zise în gândul ei revoltată. Pe masa unui negustor zări o grămăjoară de urzici. Li veni în minte să facă o ciorbă, fiind și așa zi de p st. Se apropie, apucă cu mâinile amândouă din grămada de buruieni o cantitate, cam cât crezu ea că-i trebuie și întrebă de preț.

„Merge pe cântar. O sută lei kg.“

Cum, domnule, pe nenorocita asta de urzici ceri D-ta o sută lei; asta care crește sub toate gardurile și pe care toți câni“...

Și femeia plecă iar, târând copilul după sine. E greu să-mi imaginez cu ce va fi uns masa, în săptămâna luminată, ea și alții pe cari soarta i-a lovit la fel.

Ecat. Pitiș

Orarul MAGAZINELOR de Sărbători

Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale în vederea satisfacerii populației de Sf. Sărbători, a dat o decizie prin care a fixat orarul de lucru următor pentru întreprinderile comerciale (magazine) și industriale din țară în intervalul dela 17—24 Aprilie: Joi, Vineri și Sămbătă vor fi deschise și la amiază, iar seara vor închide la 21. Duminică 20 și Luni 21 Aprilie vor fi închise toată ziua. Marți a treia zi de Paști vor fi deschise la orele obișnuite. Miercuri 23 Aprilie (Sf. Gheorghe) vor fi închise toată ziua.

În Prima zi de Paști frizeriile vor fi închise toată ziua. Luni a doua zi de Paști deschise până la 12 a. m., iar Marți a treia zi deschis ca de obicei. Mercuri 23 Aprilie (Sf. Gheorghe) vor fi închise frizeriile.

Curierul „Astrei“

Teliu. Pentru cele 80 de abonamente făcute la „Gazeta Transilvaniei“ vă mulțumim.

Râșnov. Am expediat la timp cele 100 numere cerute. Rugăm comunații numele abonaților noi.

Dârste. Puteți ridica dela sediul nostru biblioteca populară de 100 volume luate, în valoare de 12.000 Lei, pe care „Astra“ Brașov o donează Cercului Cultural „Astra“ Dârste.

Toate organizațiile sunt rugate să ridice dela sediul nostru registrele tip ale bibliotecii, să le completeze și să ni le restituie. Altfel nu putem ști ce cărți să donăm pe seama acestor biblioteci.

De aceea, Magistratul — în toate plângerile, ce le-a înaintat și el, la rândul, aceluiași autorități, contra „neastâmpăratului“ Ilie Birt, ca și în răspunsurile ce-a trebuit să le dea acestora, când l s'au cerut, — îl prezintă pe Ilie Birt, ca pe un răzvrățitor și călcător al orinduirilor de veacuri ale cetății.

La 29 Dec. a. c., se împlinesc 155 de ani dela moartea lui.

Este, socotesc, mai mult decât o datorie a noastră, a celor de azi, Scheieni și neșcheieni, să comemorăm amintirea acestui neîntrecut și neobosit luptător al Șehelului.

Ad „prietenia“ maghiară-juoslavă.

„Identitate de vederi Perfectă“ — anunțarâți ieri. Astăzi, pe la frontiere: Tunuri și mitraliere.

N. Hurlup

Studențimea română din Cluj și Procesul Memorandului

de Dr. Ion Moga

II.

Cu scoaterea profesorului Gr. Si-lăși dela catedră, studențimea română își pierdu conducătorul. În locul acestui român învățat fu așezat la catedra de limba și literatura română, Românul trădător de neam, fostul căpitan de poliție Moldován Gergely, a cărui amintire poporul nostru a acoperit-o cu cel mai întunecat dispreț. Flacăra naționalismului activ însă n'a putut-o stinge din sufletul studențimii române din acest oraș, supravegherea severă a acestui polițist așezat la catedră universitară. Ea fu trecută din mână în mână, din generație în generație, în cât în anii 1891—1894, când studențimea română dela toate universitățile reintră activ în luptele noastre politice, această flăcără lumina viu conștiința trează a tineretului universitar din Cluj.

În anul 1890 Tribuniștii câștigară aproape întreaga opinie publică românească de dincoace de Carpați pentru acțiunea lor prin care urmăreau ca mișcarea memorandistă să nu să limiteze la o încercare de a obține îndolnice concesiuni de la guvernul unghuresc, ci să se transforme într-o puternică manifestare a conștiinței naționale panromânești, cu răsunet cât mai larg în țările apusene. În acest scop Tribuniștii prin mijlocirea tânărului profesor brașovean Gheorghe Bogdan Duică, mobilizară studențimea română din București care are marele merit de a fi deslănțuit lupta împotriva guvernelor maghiare în presa streină, prin tipărirea și răspândirea cunoscutului Memoriu în toate țările apusene.

Redactarea acestui Memoriu studențimea bucureșteană a oferit-o întâi ardeleanului Gh. Bogdan Duică, el însă a condus delegația studenților în fruntea căreia era tânărul Simeon Mehedintzi, la cel mai bun cunoscător al chestiunii ardelenne, la Ion Slavici, care în decurs de o zi a și redactat Memoriul cerut. După neînsemnate modificări, textul lui Slavici fu dat la tipar și încă în cursul anului 1891 redacțiile ziarelor din Franța, Belgia, Anglia, Italia și Germania primiră vizitele studenților români din streinătate cari solicitau publicarea și comentarea Memoriului de la București. Toți acești studenți români din streinătate formau secții de ale „Ligii pentru unitatea culturală a tuturor Românilor” și, datorită muncii depuse de secțiunile din Paris, Anvers și Berlin, n'a rămas om politic european mai de seamă care să nu fi ajuns în posesiunea Memoriului de la București.

Răsunetul cel mai larg îl avu activitatea acestor secțiuni ale Ligii în rândurile studențimii de la universitățile apusene. Asociația generală a studenților Academiei Comerciale din Anvers, ținut în 11 Maiu 1891 o ședință extraordinară dedicată exclusiv Memoriului de la București, ședință în cadrul căreia studentul român Gheorghe Moroianu, președintele secțiunii Ligii din Anvers, în cuvinte emoționante a atras atenția asupra suferințelor multiseculare ale Românilor din Ardeal, obținând însuflețita aderare a asistenței la mișcarea pornită de la București. De asemenea Memoriul fu prezentat Asociației generale a studenților din Paris de către studentul român Marin Demetrescu, care făcu o documentată expunere a celor cuprinse în Memoriu. Simpatia pentru cauza noastră fu câștigată apoi și cu prilejul serbărilor de la Lausanne, la cari participară un însemnat număr de studenți ieșeni.

Memoriul, astfel răspândit de secțiunile Ligii, făcu o profundă impresie în lumea studențească din streinătate. Din toate părțile, dela studenții din Roma, Napoli, Sassari, Torino, Milano, Padova, Perugia, Paris, Lille, Dijon Königsberg, Göttingen, studenții Cehi și cei Croați din Viena, toți trimiseră înflăcărâte scrisori de aderență la mișcarea studenților din București.

Dar Memoriul fu reprodus și de presa românească din Ardeal produ-

când o vie emoție în masele românești.

Ziarele unghurești atacau Memoriul în termenii cei mai violenți iar la Cluj, care, de când cu așezarea lui Moldován Gergely la catedră universitară, devenise centrul șovinismului unghuresc, se începu o goană după studenții români trădători cari să semneze un răspuns la Memoriul din București. Și cum această goană n'a avut rezultatul dorit, răspunsul trebuia să-l redacteze odiosul renețat Moldován Gergely. Departe de a fi putut distruge cele cuprinse în Memoriul studenților bucureșteni, răspunsul unghuresc dădu prilejul studentului român din Graz

Aurel C. Popovici, să publice, în numele studențimii române din Transilvania și Ungaria, faimoasa *Replică*, cel mai temeinic studiu istoric-politic ieșit din condeiul unui student român. Replica căzu în conflictul nostru cu Ungurii atât de sdrobitor, încât adversarii noștri au fost nevoiți să-și recunoască înfrângerea. Prin această *Replică* Aurel C. Popovici s'a dovedit a fi unul din cei mai temerari și mai periculoși adversari ai statului național maghiar, și justiția unghurescă împreună cu organele universitare se grăbiră a aplica cea mai grea pedeapsă atât împotriva autorului *Replicii* cât și împotriva celor ce au avut curajul de a-și manifesta solidaritatea cu cele cuprinse în textul incriminat. Astfel Aurel C. Popovici fu condamnat de justiția maghiară din Cluj la 4 ani închisoare, iar studenții români ai universității de aici fură trași în cercetare disciplinară și pedepsiți.

(Va urma)

INFLUENȚA CIVILIZATOARE a Corvinilor români asupra Ungariei vechi

de A. A. Mureșianu

— Sfârșit. —

Deși Iancu „Corbeanul” și-a petrecut copilăria la curtea voevodilor români și n'a avut parte de educație în sens umanistic „apusean”, totuși o recunoaște și cel mai însemnat biograf al fiului său, istoricul unghur Wilhelm Fraknoi, că a fost un mare iubitor și promotor de cultură, asemănându-l cu cei mai celebri condottieri italieni ai timpului, întemeietori de biblioteci și ziditori de palate. De fapt energiei, inițiativei și râvnii lui de cultură, se datorește, pe lângă clădirea mai multor biserici și mănăstiri, ridicate în amintirea victoriilor sale, și clădirea urora din cele mai importante monumente vechi arhitectonice ale Transilvaniei și Ungariei, între cari primul loc îl ocupă fără îndoială cetatea Hunedoarei, rezidită de el în întregime „după planul unui arhitect francez” (Fraknoi) și care a fost cel mai mare și mai splendid castel medieval al Transilvaniei. O altă operă măreață a lui Iancu Corvinul a fost reclădirea în anii 1443—47, probabil după planul grandios al aceluiaș arhitect, a cetății fortificate și a castelului Timișoarei, azi în cea mai mare parte dispărut, și care a atras admirația nu numai a unuia dintre călătorii străini.

Castelul care cuprindea două etaje și o mare „sală a cavalerilor” susținută de colonade, probabil de marmură ca și cele din Hunedoara, constituia „una dintre clădirile cele mai frumoase și monumentale ale Ungariei”, după însăși afirmația istoricului unghur Bo-owszky. De altfel marea atenție dată de Corvin cetății Timișoara este explicabilă și prin faptul că ea a format reședința principală a familiei sale până la urcarea pe tron a lui Matei.

Din scrisorile adresate lui Iancu de umanistul italian Poggio Bracciolini, putem constata și interesul său deosebit pentru literatura clasică, pe care nu o putea de altfel gusta, decât în traducere, iar prietenia și afecțiunea lui față de cei mai erudiți oameni ai timpului dovedesc înaltele sale calități spirituale. Iancu era înconjurat în reședința sa de un fast cu adevărat princiar, și în timpul petrecerii sale în Italia, el se impuse la curțile principilor ei, nu numai prin frumusețea staturii, ci și prin eleganța dansului său și strălucirea îmbrăcămintei sale. Iar „liberalitatea” caracterului său și iubirea sa de popor — dovedită și față de Români — este relevată nu numai de Bonfiniu, ci și de alți autori contemporani.

Ce să mai spunem de fiul său, regele Matei, împodobit de însuși contemporanii săi cu aureola unui adevărat „Imperator, Caesar, Augustus?”. Matei a dat mai întâi de toate o organizație atât de perfectă armatei sale — imitând mai ales tactica romană — încât i-a reușit să învingă nu numai pe Turci, ci și pe cel mai puternic monarh al Europei de atunci, pe împăratul Frederic III, cucerindu-i și provincia Austriei de Jos și mutându și chiar și reședința

la Viena, pe care n'a părăsit o până la moarte. Prin activitatea sa culturală Matei a întrecut pe toți predecesorii săi. În afară de numeroase clădiri monumentale biserici, și chiar și cetăți și orașe întregi ridicate de el, Matei a înființat la Pojun (Bratislava) și prima Academie maghiară, la care a chemat și pe cel mai mare astronom al timpului său, pe Nurembergianul Regiomontanus. În celebra lui bibliotecă, „Corvina”, el a adunat nu numai manuscrise și opere cunoscute, ci și manuscrise importante și rare, procurate cu ajutorul agenților săi speciali din fostele provincii bizantine și din Asia Mică, salvând astfel de piere multe opere de valoare. Iar după afirmațiile cronicei transilvane a lui Heltai, din veacul al 16-lea, Matei ar fi proiectat și început chiar și clădirea la Buda a unei vaste cetăți *Universitare*, ce ar fi fost să fie unică în Europa.

Bonfiniu relevă nu odată în importanța sa istorie a Ungariei, influența binefăcătoare a acestui mare rege latin asupra moravurilor primitive și a „sălbătăciei” (immanitas, feritas) Ungurilor. În Decadu IV a istoriei sale el face următoarea plasmă caracteristică a acestui strălucit monarh:

„Matei a cultivat cu râvnă toate artele frumoase, căutând pe cei mai învățați bărbați chiar și în țările cele mai depărtate; a cultivat cu zel toate virtuțile; a curățit Ungaria de rusticitate și a introdus în ea pe maeștri în arta guvernării de orândie i-a putut găsi; a îmblânzit moravurile schitice (unghurești) și a fost cel dintâi de la Atila încoace care a adus la ascultare și a înfrânat îngâmfarea barbară a cerbicosului Ungur”.

(Cunctas bonas artes affectate aluit, viros doctissimos in remotis etiam partibus disquisivit, virtutes omnes diligenter excoluit: purgavit Ungariam rusticitate et inventos politicorum artium artifices introduxit. Scythicos mores mitiores fecit, immanem superbiam repressit, et post Atilam primus ad obsequium diligens duras cervicis Ungarum redegit. — *Rerum Hungaricarum Decades*, IV, Liber VIII)

Înaltele calități sufletești ale lui Matei și influența sa adevărată culturală asupra supușilor săi o dovedește și iubirea lui de dreptate care a rămas până astăzi proverbială la poporul maghiar. Cu toate afirmațiile contrare ale unor istorici maghiari, Matei Corvinul a ușurat și soarta supușilor săi români, scutiindu-i de dijma, cincizecime și alte sarcini grele, fapt prin care a ajutat ura nobilimei vrășmașe, care a și încercat la 1467, în Ardeal, răsturnarea lui, însă fără succes. „Cauza principală a rebeliunii lor — scria Gh. Barițiu — era că regele Matei nu-i mai lăsa să tirănească pe popor așa cumplii, precum fusese dedași”.

Importanța culturală în evoluția Ungariei a Corvinilor — între cari trebuie să numărăm și pe marele învățat umanist și arhiepiscop primat al Ungariei, Nicolae Olahus, coboritor direct

din voevodii Dănești și sora lui Iancu Corvinul, Marina — a fost recunoscută și de istoriografia europeană mai nouă. Din lipsă de spațiu ne mărginim a cita aici numai păreri juste ale unui istoric german din veacul trecut, Alexandru Flegler care, în și astăzi utila sa lucrare „Istoria istoriografiei maghiare”, tipărită în anii 70 ai veacului trecut, după ce arată străduința neîncetată a lui Matei „de a ridica pe Maghiari din barbarie”, ajunse la convingerea că „Ungaria a pășit cu toate năzuințele și aspirațiunile sale, fără nici-o rezervă, în sfera civilizației europene, numai în epoca Huniazilor”.

Din nenorocire însă după moartea marelui rege, au distruș săi în loc să-i continue opera, au distrus-o încetul cu încetul cu desăvârșire. Chiar și scriitorul reformator transilvănean Heltai — un Sas maghiarizat — recunoaște aceasta în „Cronica unghurescă” tipărită la Cluj în 1575. Vorbind despre Heltai, Flegler constată că „prezintă cu adâncă durere decadența stărilor publice după moartea lui Matei, nimicirea operelor și instituițiilor sale și mai cu seamă neîndurarea cu care mai marii țării, și între aceștia tocmai aceia, care aveau să mulțumească înălțarea lor marelui Hunyadi, se năzuiau să tragă în noroi însăși familia sa”.

Nu exclama cu durere și Șincal în veacul al 18-lea că „Nu mai sunt Corvini, nu Dragfy”!

Ingratitudinea a caracterizat și în trecut ca și astăzi pe Maghiari. Nu îndazar afirmase Bonfiniu că „gintea Corvinilor s'a născut spre mântuirea Ungariei”, căci fără concursul lor desinteresat și a atâtor figuri ilustre ieșite din mijlocul poporului românesc, în decursul veacurilor, și fără jertfirea de sine și contribuția de sânge a acestui popor mai ales în războaiele cu Turcii, nu știm, zău, dacă ar mai fi putut exista încă astăzi o — Ungarie.

Pentru cetitorii noștri

E bine să se știe: Nu primim, dela nimeni, nici o subvenție. N'am cerut, și nici nu vom cere. Dela Stat n'am solicitat nimic, pentru că, socotim noi, Statul are prea multe greutăți astăzi și, tot noi zicem, nu poate ajuta o „gazetă”, chiar cu mai mult de 100 de ani vechime, cum e această săracă — așa cum a fost totdeauna — „Gazeta a Transilvaniei”.

Din alte părți, iarăși, nu primim nimic, pentru că nu înțelegem să cerem. Ziaristica ardeleană a fost mereu deficitară din punct de vedere material.

Dar cât suflet risipit în coloanele ei! Suntem săraci.

O sărăcie în care ne simțim bine de 100 de ani. Nu suntem robi decât conștiinței noastre de români. Atât!

Vom ține capul sus, iar spatele nu va cunoaște nici un fel de mlădiere. Nu vom cere „abonamente” cu tarif excepțional, nu vom porni campanii contra onora sau altora, pentru că să le oprim scurt, în toiu lor, din pricina tradiționalului plic, mai mult sau mai puțin bogat în bilete B. N. R. Nu vom aprinde tămâie în fața falselor alt-re și nu vom căd-ni în fața nimănui; numai morții au dreptul la aceasta.

Nu avem decât sprijinul „Astrei” Brașov și al cetitorilor care ne vor ajuta, plătinindu-și abonamentul. E tot ce îi rugăm să facă. Cei care o vor primi regulat pot jertfi cei 55 de bani pe zi pentru „Gazeta Transilvaniei”.

Iar dacă nu pot, îi rugăm stăruitor să ne anunțe, fie printr-o c. p., fie restituindu-ne numărul. Nu va fi nici o supărare, pentru că noi înși-ne fiind săraci, putem pricepe mai ușor strâmtorarea altora. Dar acceptând gazeta și neplătind o, ne încurcă toate socotelile.

Primele numere vor fi trimise la toate adresele pe care am putut să le avem.

Cine dorește să aibă „Gazeta”, ne va trimite abonamentul prin mandat postal, cei din județul Brașov îl vor achita președintelui „Astrei” locale, iar cei din Brașov atunci când încasatorul nostru se va prezenta.

Cine nu vrea s'o aibă, e rugat să ne-o restituie. Suntem prea săraci ca să putem suporta aceste gratuități forțate.

Și, repetăm, nu va fi nici o supărare,
„Gazeta Transilvaniei”

Ideal permanent și idealuri efemere

de Dr. Gh. Dragoș
conf. univ.

Ne-a fost hărăzit de soartă să trecem din nou prin grele încercări, să înfruntăm o nouă avalanșă de umiliri și ciuntiri revoltătoare, să gemem iarăși sub apăsarea sugrumătoare a nedreptăților, cu trupul Neamului frânt în bucăți. Sufletul ne-a fost din nou săgetat de fiorul de ghiață al durerii.

Dar nu ne-am lăsat înfrânți; nu re-am prăbușit în prăpastia demoralizării și disperării, nici nu ne-am fânguțit pe la colțuri de lume, învinuind numai pe alții pentru nenorocirile noastre. Nu. Noi ne-am recules în grabă și, recunoscându-ne greșelile, am sculat din inimă toată puiberea răului, am ridicat privirile spre înălțimile cerești, ne-am regăsit frate cu frate și am pornit cu voiașcă încordată pe drumul mântuirii, cu credința în Dumnezeu, în dreptatea noastră și în biruința acestui dreptății.

Renăscând în suflete tradiția strămoșească, am reinviat în noi conștiința de a scutura jugul poverilor, în primul rând prin încordarea energiilor proprii, puse în mișcare de trebuința, de încăpățanata voință de a trăi și de a ne dezvolta în libertate și demnitate în spațiul nostru etnic, pe care ni l-a dăruit Dumnezeu, istoria, forța vitală și energia neamului nostru.

Am gustat veacuri dearândul amarul atâtor suferințe; am trecut prin atâtea chinuitoare probe de rezistență, încât era cu reputință să ne pierdem cumpătul și să nu ne reculegem și de data aceasta. Era cu neputință să ne reinălțăm în suflete stindardul acelui ideal strămoșesc, al libertății, unității și dreptății românești, fiindcă acesta este principala, firescul, uncul, eternul ideal al națiunii române. Orice alte idealuri sunt secundare, minore, efemere, artificiale și amăgitoare. Oricine pune aceste idealuri minore înaltea idealului general românesc, îndeosebi în vremuri de grea cumpănă pentru soarta neamului, cum sunt cele de azi, trădează fie o origină străină, fie o înstrăinare condamnată, izvorită din inconștiență

sau dintr'un interes vremelnic, restrâns și meschin.

Istoria unei națiuni nu începe cu prezentul, nu este scrisă numai pe o singură filă, nu se filtrează prin filtrul intereselor altora și nu se privește exclusiv prin perspectiva îngustului orizont al ceasului de față.

Dimpotrivă. Istoria oricărei națiuni porcede din depărtarea izvoarelor de zămislire, fiind scrisă pe un număr înflorit de file și aparținând tuturor generațiilor, pe care le încopclază puternic în nesfârșitul lanț al veacurilor. Ea se scrie cu sufletul și cu mintea, creatoare ale conștiinței de sine și generatoare de fapte și sacrificii la temelia idealului general național.

Istoria unei națiuni nu trebuie considerată ca o remorcă a istoriei altor națiuni. Nu. Fiindcă istoria națională își are și trebuie să-și aibă, un făgaș propriu, deoarece națiunea respectivă dovedește numai în acest mod o personalitate distinctă, puternică, creatoare, capabilă să-și dea cu dăruie și în mod firesc contribuția darurilor sale morale, intelectuale și fizice la progresul omenirii.

Din înclăștarea urlașă și din puternicele zguduiri ale timpului ce l străbatem desigur că va răsări soarele unei lumi noi. În spiritul idelilor înfățișate mai sus, lumea nouă trebuie privită prin prisma idealului general românesc al unității politice și libertății naționale.

Nu mai în măsura în care lumea nouă va satisface idealul națiunii române, această lume nouă va fi și o lume a dreptății. Dece? Fiindcă noi nu cerșim privilegiul, ci așteptăm să ni se recunoască dreptul firesc de a stăpâni ceea ce muncim de nesfârșite veacuri și facem să germineze belșugul cu sudoarea frunților noastre.

Fiindcă noi nu doșpim gânduri de exploatare parazită, ci suntem dominați de sfântul ideal de a munci în libertate la noi acasă și de a ne bucura de rodul muncii noastre.

„Loialitatea“ ce se cere Românilor din Ungaria

de I. Bozdog

Starea sufletească disperată în care trebuie să-și ducă traiul cei un milion și jumătate de frați din Ungaria, lipsiți în cele mai multe locuri și de cuvântul mângâietor al bisericii în urma alungării preoșimii, și de lumina binefăcătoare a școlii naționale în urma desființării acestora, se agravează și mai mult prin silnicele măsuri ale statului, care nu se mulțumește cu rolul de control și direcționare, ci se substituie în întreaga lor viață intimă.

Dacă nefasta lege a contelui Aponyi, art. XXVII—1907 — despre care chiar și cel mai șovinist istoric ungar de azi, profesorul Szekfi Iuliu, recunoaște că a fost creată pentru maghiarizarea naționalităților și crearea unității sufletești a poporului ungar, — precizia în § 17: că toate școlile, indiferent de caracterul lor, să adăncească în conștiința elevilor simțământul, că ei aparțin națiunii maghiare, — dispozițiile legilor de astăzi cer și mai mult cetățenilor unguri.

Toți copiii neamului nostru din Ardealul superior sunt crescuți acum exclusiv în școlile de Stat, a căror menire nu se poate abate nici cu un milimetru de la făgașul urmat și în trecut față de naționalități și de dragul cărui ideal ei lor au închis chiar în cursul trecutului războiu mondial toate școlile profesionale românești de a lungul frontierei prin Ord. Ministerială nr. 4577 din 27 Aprilie 1918 pe motiv, că „nu prezintă nici o garanție pentru crearea mo-

dului de gândire și simțire unitară a statului național-maghiar“.

Astăzi li se cere ceva și mai mult, după cum o spune răspicat contele Paul Teleki, în cartea sa „Politica minoritară ungară“. — Cetățenii de altă limbă decât cea maghiară nu e suficient să fie buni patrioți, ci trebuie să fie și loiali!

Iată cum definește D-sa această loialitate:

„Ce-i loialitatea? Credința ce o păstrăm față de Stat, față de ideea de Stat și de concepția ce și-a creat Statul despre sine și față de personalitatea individuală pe care Statul o reprezintă. Interpretarea, după care loialitatea ar însemna numai respectarea legilor din partea cetățenilor, nu aduce încă cu sine apartenența totală la Stat. Asta-i numai o fidelitate ce ne leagă de ceva străin. Loialitatea ce-i păstrăm patriei din potrivă e credința nestrămutată, izvorită din fundul inimei noastre. Numai această formă a credinței e identică cu loialitatea unui popor... Statul ungar e astăzi, precum a fost din veacuri: Statul Națiunii ungare!“ (p. 27).

Oricine nu se încadrează în această concepție sau nu-și va crește familia în acest spirit este contra națiunii și statului național-unitar-maghiar!

Aceste sentimente trebuie infuzate începând cu grădinițele de copii, căci „dacă limba Statului e cunoscută, se pot comunica în ea unele cunoștințe chiar și în grădinile de copii!“ (pg. 28).

Dreptul părinților de a-și instrui copiii în limba lor maternă va trebui asigurată prin lege, dar în același timp li se dă dreptul (părinților) de a și schimba această decizie, dacă ar dori o“

Mijloacele, apoi, în urma cărora părinții „să dorească“ a și duce copiii lor „la alte școli“ (adică ale Statului) „trebuie să fie generalizate“ fiindcă „ca mijloace absolut mecanice nu vom obține niciodată rezultate în privința loialității patriotice“ (pg. 29)

Pentru a ajunge la această formă a loialității, vor trebui făcute toate eforturile din partea Statului. „Sub toate raporturile trebuie să se introducă supravegherea cea mai riguroasă din partea Statului și principalul ce putem face și vom face, va fi crearea unor organe de supraveghere în cadrul administrației“ (pg. 29).

Scopul final va fi ajuns, deci, prin distrugerea completă a oricărei educații și mișcări naționaliste și prin maghiarizarea a însuși sufletului tuturor fiilor acestei patrii. „Atunci va fi o sărbătoare, când toți fiii patriei comune își vor uni puterile și când se va curma atât disprețul ce vine din sus în jos, cât și invidia ce se îndreaptă în sens invers.“ (pg. 111).

Metodele pentru crearea cât mai grabnică a acestei stări în Ungaria sunt: trecerea din oficiu dela o religie românească la alta ungurească a celor pe cari vrea să-i deațure din calea lor; schimbul numelui tuturor celor cu nume românești și convertirea prin forță, sau expulzarea celor care nu se supun. Deci „cu cozonacul într'o mână și cu biciul în cealaltă“.

Pentru însușirea acestor metode de a crea „loialitatea“ minoritarilor, s'a deschis la Universitatea din Cluj, la 15 Martie 1941, *catedra de remaghiarizare*, având ca primul titular pe armeanul maghiarizat din Gherla Kovrig Iuliu.

Din „Tribuna Ardealului“
din CLUJ

Agonie

Cad frunzele îngălbenite de pe copacii negri din jurul caselor ce stau goale cu geamurile bătute cu scânduri. Norii se ridică leneși din colțul cu pădure, torcând firul lung și subțire de apă amestecată cu nămol.

Talanga veche și ruginită din stână sună înăbușit, iar în curtea pavată cu pale și frunze deorodnat, purtate de vânt, un câine gârbovit, răsbăt de foame urlă... uitându-se prelung, la ușa ce nu se mai deschide. Privește trist și melancolic geamul spart pe care o pisică cu botul în jos își așteaptă de atâta timp stăpânii ce nu mai sosesc.

Vântul își cântă melodia lui bizară prin camerele goale și muclăgite. O ușă se sbate nebulă să scape de tortura vântului, împovărând atmosfera de plumb.

Urlă cănele... dar stăpânii nu sosesc...

Unde sunt ei... se întreabă pisica cu capul în cenușa rece? Unde sunt aceia ce mă desmierdau?... Unde sunt cântecele... râsetele și toată veselia bunilor mei stăpâni?...

„Și-a ridicat felinarele, s'a coborât de pe pervaz și profitând de ușa deschisă, s'a furișat în camera goală... Nu sunt aicea... Se apropie de cealaltă cameră... e închisă... îl cheamă... înzadar...“

Capul i-a căzut gata să-și sfărâme botșorul în care nu mai este nici un picur de sânge... picloarele i-au slăbit... tremură... cade... se țârie până în mijlocul camerei... se întinde pe dușumeaua umedă, perli de pe cap se ridică ca niște țepi... fără să mlaune... frântă de foame... moare...

Cănele urlă din nou, dar vântul îi fură repede vocea. Apa ce cade de trel zle... vântul ce-l afundă în pale... foamea ce-l chină stomacul... i-au învins. A reușit să mai scoată un sunet răgușit, înfingându-și dinții în furca mîncată de carii a grajdului, dându-și ultima suflare...

Se sbat lăncile urlașe ale pomilor... vâjăle coasta cu pomi... cumpăna fântâni se înalță spre a cere îndurare dela Dumnezeu, iar o bufină străbate noaptea sfredelind cu țipătul ei de ciuitir concertul straniu al materiei moarte.

Leontin Micu Chiș.

Știri interne

Prețul făinei de porumb

Subsecretariatul de stat al aprovizionării a dat o decizie prin care stabilește prețul făinei de porumb, provenită dintr'o extracție de 90%, la 9 lei kgr. loco moară, cu toate taxele plătite de vânzător.

Acest preț este fix pentru municipiul București și maximal pentru întreaga țară. Prețul făinei la revânzătorii detașiți va fi cu 2 lei mai mare decât cel fixat loco-moară, indiferent prin câte mâini va trece marfa.

Cultivatorii de sfeclă au fost scutiți de concentrare

Acelaș subsecretariat comunică: „In urma ordinului d lui general Antonescu, Statul major al armatei a dat ordin ca toți cultivatorii de sfeclă de zahăr să fie imediat desconcentrați și scutiți de concentrări, spre a se putea intensifica la maximum însămânțările de sfeclă. S'au dat ordin în acest sens prefecturilor de județe și autorităților militare“.

S'a limitat consumul cafelei și ceaiului

Ministerul Economiei Naționale a fixat prețul cafelei de orice fel la 687 lei kgr., la care se adaugă transportul C. F. R. și impozitul excepțional de 4,1%. Pe viitor o familie compusă din 3 persoane va consuma 125 gr. pe săptămână și 100 gr. ceai pe lună.

Vânzarea crudă a cafelei este interzisă la consumatori

Trecere la ortodoxism

La biserica Sf. Ctin și Elena din București, s'a făcut trecerea la ortodoxism a d lui Ioan Fr. Mureșan și a fiului său Nicolae, de religie romano-catolică.

Daruri pentru soldații ce stau de pază

Soldații ce stau de pază la graniță, vor primi și anul acesta daruri de Sfintele Paște, din partea Românilor cari vor, prin aceasta, să și arate dragostea și grija pe care o au pentru neadormiții și credincioșii lor păzitori.

Agricole

Însămânțările de Floarea Soarelui trebuie negreșit terminate înaintea sărbătorilor Paștilor, potrivit instrucțiunilor date de Ministerul Agriculturii. (Rador, 14)

Noul comitet al „Astrei“ din Alba Iulia

Adunarea generală a despărțământului „Astra“ din Alba Iulia, a reales ca președinte pe d. Eugen Hulea, iar membri în comitet pe d-nii: Virgil Cucui și Nicolae Vasii, v. preș.; dr. Gherda, secretar; Du Nitrescu, Zefleanu, D. Tanu; iar membri pe d-nii: Alexandru Bab, Urzică, dr. Petru Mețeu, dr. Igna, Nicoră, prof. Liviu Cuparencu, dr. Romulus Boca și I. Raica. Cenzori au fost aleși d-nii: Șuteu, Iosif Datcu și Ion Maior.

Conferințe

In cadrul ciclului de conferințe organizat de „Asociația tinerilor intelectuali din Săcele“, a vorbit d. prof. Augustin Tătaru, asistent universitar. — Conferința a fost ținută în sala gimnaziului din Satulung.

S'a dat ordonanță definitivă de trimitere în judecată a fostului ministru E. Titeanu

Fostul ministru al Propagandei Naționale, d. Eugen Titeanu a fost trimis în judecată pentru înșelăciune și infracțiuni la legea patrimoniului public. Judecarea fostului ministru se va face în stare de arest.

Agricole

Cultura sfelei de zahăr.

Pentru a se încuraja cultura sfeclei de zahăr, agricultorii susținând că prețul sfeclei de 1.60 lei Kg., este prea mic față de prețul muncilor și al cheltuielilor ce se fac cu această cultură, Guvernul a decis că prețul da 16.000 lei la vagonul de sfeclă de 10.000 Kgr. este un preț de bază care se va recalcula la recoltă și dacă se va constata că prețul de cost al sfeclei de zahăr mai mare, se va mări prețul sfeclei de zahăr, potrivit calculelor ce se vor face la timp.

Guvernul este gata să ajute pe agricultorii la cultura sfeclei de zahăr, dând tot ajutorul necesar, intervenind, la nevoie, cu brațele armatei.

Mașini de semănat în rânduri.

Mașinile de semănat în rânduri sunt de mare preț pentru pluguri și pentru bună cultură a pământului. Sămânța dată cu mâna nu o putem potrivi; ori dăm prea multă, ori prea puțină și apoi rămâne în față prada pasărilor și mai cu seamă ciiorilor. Mai ales primăvara și pe vreme secetoasă sămânța rămasă în față nu răsare cum trebuie. Mașinile de semănat în rânduri dau sămânța numai câtă trebuie și o așează la adâncimea pe care o vrem noi.

De aceia îndemnăm pe plugari să se întovărășească 3-4 între ei, mai ales neamurile, pentru a cumpăra o mașină de semănat în rânduri. Pentru cumpărarea acestor mașini nu trebuie o sumă cine știe cât de mare și mai cu seamă cele venite din Germania se pot cum-

păra pe credit și în condițiuni foarte avantajoase.

Prin instrucțiunile date de Ministerul Agriculturii și Domeniilor cu privire la întocmirea bugetelor Camerelor agricole pe exercițiul curent, s'a dispus ca personalul plătit din bugetul Camerelor și care funcționa până acum prin detașare dela alte Camere să fie plătit și prevăzut în bugetul Camerei unde prestează serviciul efectiv.

Ministerul Agriculturii a luat măsuri pentru combaterea braconajului la cerbi, capre negre și lostriță.

Pedepsele aplicate contravenienților precum și premiile acordate denunțătorilor s'au publicat amănunțit în ziare.

Centrul Agricol.

Sub acest titlu Ministerul de Agricultură și Domenii, a scos de sub tipar o broșură care formează primul număr dintr'o serie de instrucțiuni ce vor apărea asupra metodelor și mijloacelor de îndrumare a agriculturii.

Publicațiunea de față cuprinde instrucțiuni referitoare la organizarea centrelor agricole existente, precum și metodele mijloacele pe care acestea le folosesc în acțiunea ce o desfășoară.

Centrele agricole, constituind principalele organe de îndrumare a agriculturii țărănești, Ministerul de Agricultură în colaborare cu Camerele Agricole, va intensifica acțiunea de înființare a centrelor agricole de gradul I, la cât mai multe reședințe de ocoale agricole. Această acțiune se va desfășura cu precădere în regiunile înapoiate din punct de vedere cultural și economic

COMANDAMENTUL ZONEI A. A. BRAȘOV

Publicație

Se aduce la cunoștința generală, că :

Regimul întunecat în Municipiul și județul Brașov se menține, până la noul ordin. În consecință, locuințele particulare, instituțiile de Stat și particulare, întreprinderile industriale, Calea Ferată și orice fel de clădire, vor avea, obligatoriu, hârtie neagră la toate ferestrele înainte de a se aprinde lumina în interior, iar în curți și exteriorul clădirilor nu se admite niciun fel de lumină.

Luminatul public — pe străzi — se va pune în funcțiune de către Uzina Electrică „circuitul lămpilor electrice pe jumătate de noapte” și va dura luminatul dela începutul serii și până la ora 24; după această oră luminatul se va stinge complet.

Excepție va face noaptea „Invlerel”, când se va da luminatul pe străzi, toată noaptea.

În caz de alarmă aeriană, luminatul public „pe străzi” se va stinge instantaneu, iar luminatul particular trebuie tot timpul să fie perfect camuflat, ca să nu se vadă nici o lumină în exterior.

În Județ, nu se admite nici lumină pe străzi și în exteriorul clădirilor, iar luminatul interior va fi perfect camuflat.

Primăria Municipiului Brașov.

Nr. 9043/941 Serv. financiar.

Noi, primarul Municipiului Brașov, văzând decizia Subsecretariatului de Stat al aprovizionării de pe lângă Ministerul Economiei Naționale Nr. 220 publicat în M. O. Nr. 85, din 9 Aprilie 1941; privitoare la interzicerea fabricării de chifle, cornuri, cozonaci, briși și covrigi;

În virtutea dispozițiilor art. 16 din Legea Administrativă

D e c i d e m

1. Cu începere dela 9 Aprilie 1941, se interzice fabricarea de chifle, cornuri, cozonaci, briși și covrigi, pe întreg cuprinsul Municipiului Brașov.

2. Infrațiunile la dispozițiunile prevăzute în prezenta decizie, constituiesc crimă de sabotaj și se pedepsesc potrivit dispozițiilor Decretului-Lege Nr. 3574 din 1 Noiembrie 1940, cu modificările ulterioare.

Brașov, la 9 Aprilie 1941.

Primar, Secretar general,
Dr. N. G. V. Gologan. Dr. Virgil Voicu.

Șeful Serv. Financiar.

A. Precup.

Portocale, proaspete cojite zilnic la Fabrica **H E S S**

se găsesc la toate prăvăliile respective cu prețuri de cost.

Cinema „Astra” Dela 20 Aprilie

un film cu melodii minunate din opere și cu multe șlagăre noi cu :

BENIAMINO GIGLI,
Marte Harell, Albert Schoenhalz.
Regia : Geza von Bolvary.

CHESTURA POLIȚIEI BRAȘOV
Biroul Administrativ

Nr. 3168.

PUBLICAȚIE

Se aduce la cunoștința publică că în conformitate cu ordinul Ministerului de Interne Nr. 169424/941 și ordinul Inspectoratului Gen. Sanitar Nr. 14142/941, urmează a se face trirarea tuturor servitorilor de ambele sexe, din punct de vedere al moralității și al stării sanitare.

In consecință

Toți servitorii casnici cât și cei agricoli de pe teritoriul Municipiului Brașov, se vor prezenta în localul Ambulatoriului Policlinic din Brașov str. Hirscher Nr. 1 în zilele și ordinea specificate mai jos, aducând condicțiunile de serviciu, carnetele de asigurare socială, certificatele de identitate și buletinel de populație, iar bărbații vor aduce și actele militare. Cel refugiați vor prezenta și carnetele de refugiați.

Toți acei ce nu se vor conforma prezentei publicații vor fi deasemeni sancționați. Controlul se va face în zilele și ordinea din tabelul de mai jos:

Inițiala numelui de familie	Zilele stabilite pentru control
A.	În ziua de 24 Apr. a.c. ora 9-12.
B.	" " " 25, 26, 28, 29, 30 Apr. și 2 și 3 Mai a.c. 9-12.
C.	" " " 5 și 6 Mai ora 9-12.
D.	" " " 7 și 8 " " "
E.	" " " 9 " " "
F.	" " " 12 și 13 " " "
G.	" " " 14 și 15 " " "
H.	" " " 16 Mai " " "
I.	" " " 17 " " "
K.	" " " 19, 20, 22 Mai " " "
L.	" " " 23 Mai " " "
M.	" " " 24, 26, 27 Mai " " "
N.	" " " 28 Mai " " "
O.	" " " 30 " " "
P.	" " " 31 " " "
R.	" " " 2 Iunie " " "
S.	" " " 3 și 4 Iunie " " "
Sz.	" " " 5 și 6 " " "
Sch.	" " " 7 " " "
T.	" " " 10 și 11 " " "
U. și V.	" " " 12 Iunie " " "
W. și Z.	" " " 13 " " "

Chestorul Poliției, I. Ciurea
Șeful biroului serviciului, Simionescu

BIBLIOTECA „ASTRA”

BCU Cluj / Central University Library Cluj

B-dul Regele Ferdinand 12

Deschisă în fiecare zi de lucru dela 9—12 și 15—19.

SPORTIVE

Etapa a 8-a a Diviziei Naționale dispută în prima zi de Paști următoarele match-uri : (Rador, 14)

București : Sp. Studentesc — Rapid.

Unirea Tricolor — Venus

Craiova : F. C. Craiova — U. D. R.

Brad : Mica — Universitatea

Ploiești : F. C. Ploiești — F. B. Brăila.

Timișoara : Ripensla — Gloria.

Revista PLAIURI SECELENE din Satulung

Siliță să-și întrerupă apariția un timp, va reapare în curând, sub aceeași conducere a D-lui Victor Tudoran. Cuvântul bun, pentru ostenele conducătorului revistei secelele, pornește și dela noi

Camuflați geamurile !

Comandamentul zonei A. A. Brașov comunică următoarele :

Dela 7 Aprilie 1941 și până la noul ordin, Municipiul și județul Brașov au intrat în regimul întunecat.

Pentru ultima dată se atrage atențiunea populației, ca să fie înțelegătoare și să fixeze la toate ferestrele locuințelor și dependințelor hârtie neagră, perdele negre, sau obloane.

Deasemenea să albă hârtie neagră ferestrele dela scări, cămări, baie, etc. și în fiecare seară se va verifica de proprietari, ca nici un fel de lumină să nu se vadă afară.

Nu este scuză că un copil, sau un om de serviciu, din greșală a lăsat lumina aprinsă.

Organele de control, întovărășite de electricieni, vor tăia pe loc racor-

dul luminei electrice la vinovați, indiferent dacă este vorba de particulari, sau instituții de Stat.

Se atrage atențiunea asupra cuprinsului ordonanței Nr. 3, dată de Garnizoană, Prefectură și Primărie, care hotărăște arestarea imediată a infractorilor, judecarea și condamnarea cu 6 luni — 2 ani închisoare și amendă până la 100.000 lei.

Organele de control au ordin să oprească orice vehicul cu tracțiune mecanică sau animală și să desumile cauciucurile, sau să țină vehiculul în loc până va intra în legalitate.

Comand. zonei A. A. a jud. Brașov
Lt. Col. în rez. Voinescu.

„Gremiul comercial german din Brașov, a trimis Domnului Dr. N. G. V. Gologan, primarul Municipiului Brașov următoarea adresă :

La dorința Dv. specială vă repetăm în scris declarația noastră făcută deja verbal :

Placatele afișate în vitrinele și ușele magazinelor germane din Brașov cu textul „Mitglied der Berufsgruppe Kaufmannschaft” n'au nici un caracter agresiv în contra populației române.

Având în vedere, că gremiul comercial german din Brașov se află în dizolvare spre a fi trecut în organizația nouă „Berufsgruppe Kaufmannschaft” (Grupe profesională a comercianților), le-am împărțit tuturor comercianților intrați în această organizație spre a fi șare, în scopul să fie cunoscuți ca membri ai acestei grupări și în scopul solicitării comercianților neintrați.

Cu perfectă stimă
Gremiul comercial german
din Brașov.

Iuliu Gebauer,
președinte.

Iacobi,
secretar.

TIPOGRAFIA

„ASTRA”

Execută orice tipăritură sau lucrare de legătorie

Telefon 1102

Aveți încredere într'o întreprindere curat românească.

Atelierele: Str. Ing. Eug. Ionică No. 1. (în curtea cinematografului „ASTRA”)

U L T I M A O R A

Știri interne

Deplasări de terenuri în regiunea Buzăului

Știut este că de câțiva ani, atât primăvara cât și toamna, din cauza ploilor, suprafețe mari de teren se deplasează fărănd cu ele tot ce întâlnesc în cale, îngrozind pe bieții locuitori și lăsând în urmă jalea și pustiu. — Din cauza ploilor de acum câteva zile s'a deplasat în com. Baci o suprafață de 250 de pogoane, distrugând aproape tot satul. Deplasări asemănătoare s'au întâmplat în comunele Turbura și Feica; și ele au caracterul unui adevărat dezastru.

Salariile funcționarilor publici vor fi achitate înainte de sărbători

Salariile funcționarilor publici vor fi achitate înaintea sărbătorilor Paștelui. În acest sens Administrația Financiară a primit dispozițiuni din partea Ministerului de finanțe. — Salariile vor fi achitate în ziua de 16 Aprilie.

Instalarea noului ajutor de primar

În sala de ședințe a primăriei a avut loc depunerea jurământului și instalarea noului ajutor de primar, în persoana d-lui dr. Sever Pop, fost primar al Sibului și inspector general administrativ. — Solemnitatea s'a desfășurat în prezența d-lor: col. Gh. Vrâncănu, prefectul județului, dr. N. G. V. Coloman, primarul municipiului; Aurel Comanescu, subprefect; dr. Virgil Voicu, Aurel Precup și a tuturor șefilor de servicii dela municipiu.

Služba religioasă a fost oficiată de părintele Mereș, dela Catedrală.

După depunerea jurământului a luat cuvântul d. prefect de județ care și-a exprimat încrederea în munca și experiența noului ajutor de primar; d. primar care după ce a arătat importanța faptului și-a exprimat convingerea că va avea un vrednic colaborator.

Din partea funcționarilor a vorbit d. dr. Virgil Voicu, secretarul general al municipiului, asigurând pe noul numit de tot devotamentul funcționarilor.

Ultimul a luat cuvântul d. dr. Sever Pop, care a asigurat pe cei prezenți că va pune în slujba ce i s'a încredințat toată munca și toată experiența d-sale câștigată în cei peste douăzeci de ani de funcționar administrativ.

Pentru comerțianții de alimente

București (Rador). Deoarece vânzarea uleiului a zahărului și a făinei se face cu oarecare greutate, Subsecretariatul de Stat al aprovizionării a decis ca fiecare comerciant care vinde aceste alimente să tipărească fișete numerotate cu stampila sau numele magazinului. În măsura în care cumpărătorii se prezintă în fața magazinului vor primi fișetă cu numărul de ordine, vânzarea efectuându-se fără nici o excepție.

Distribuirea acestor produse va începe la orele 7 dim. astfel ca să fie terminată în timpul zilei.

Noul conducător al Operei Române

Suntem informați că Dl. dr. Tiberiu Brediceanu a fost invitat la București pentru a prelua direcțiunea Operei Române.

R A Z B O I U L

Retragerea Englezilor de pe frontul din Grecia

Salonic. (Rador). Coresp. agenției D. N. B. transmite: După cum se anunță din sursă demnă de încredere, imbarcările trupelor engleze pe coasta orientală a Greciei iau tot mai mare amploare. Trebuie subliniat că operațiile de retragere ale trupelor engleze iau tot mai mult aspectul unei fugi precipitate, în urma atacurilor continue date de avioanele germane. Englezii formează eriergărzi pentru asigurarea și acoperirea retragerii. În porturile de pe coasta de Est a Greciei și în alte puncte unde Englezii caută să se pună la adăpost pe vasele comerciale și de război grecești, căpitani vaselor de comerț elene ar fi refuzat să predea Englezilor vasele lor. Ei au fost obligați prin forța armelor să se supună englezilor

Comunicatul britanic

9 Cairo, (Rador). — Comunicatul oficial publicat Marți seara de marele cartier general britanic declară:

În Grecia, în sectorul nostru din dreapta, mai multe atacuri ale trupelor mecanizate inamice au fost respinse; în celelalte regiuni din Grecia situația e calmă.

În Libia respingând atacul german la Tobruk am luat Vineri vreo 200 prizonieri germani și am numărat ca o sută de morți. Au fost distruse cel puțin 15 care de luptă inamice, iar noi am pierdut numai opt.

În regiunea Sollum, am pierdut înamicului pierderi prin acțiunile de patrule și artilerie.

În Abisinia înaintarea noastră spre Dessle a fost reluată, iar în regiunea de sud continuăm să urmărim vigouros detașamentele inamice.

Bătălia din Atlantic și chestiunea convoiurilor

New-York. (Rador). — Coresp. agenției D. N. B. comunică: New-York Herald Tribune spune într'un articol de fond că președintele Roosevelt ar trebui să se exprime cu toată sinceritatea asupra aspectelor bății din Atlantic și asupra chestiunii convoiurilor.

Ziarul socotește că evoluția situației în această zonă ia o întorsătură supărătoare. Acesta este un fapt sigur deși opinia publică nu are cifre precise asupra pierderilor navale.

Data fiind această situație trebuie cerut președintelui Roosevelt să facă dovada de sinceritate și numai de sinceritate.

Victoria armatelor axei a produs îngrijorare în Egipt

Berlin (Rador). Coresp. agenției Stefani transmite: Cercurile berlineze înregistrează cu ironie știrea, că generalul Wavell care trebuia să conducă operațiile din peninsula balcanică s'a înapoiat la Cairo unde se întreține îndelung cu primul ministru egiptean.

Camera egipteană s'a întrunit apoi în ședință secretă, pentru a se ocupa de situația creată prin victoria axei în Marmarica.

Observatorii neutri afirmă că generalul Wavell ar fi cerut guvernului egiptean de a pune în linie propriile sale forțe pentru apărarea țării, care vede diviziile cuirasate italo-germane apropiindu-se cu repeziune.

Torpilarea crucișetorului englez „Bonaventura“

Londra. (Rador). — Amiralitatea anunță că crucișetorul Bonaventura a fost torpilat de inamic pe când escorta un convoi britanic. Bonaventura fusese lansat acum doi ani, era un crucișetor din clasa doua și avea o deplasare de 5.450 tone.

Scufundarea unui vas de forțele marinei engleze

Londra. (Rador). Amiralitatea transmite Marți seara următorul comunicat: Submarinul „Tigris“ anunță că a scufundat un vas petrolifer înarmat. — Vasul era foarte încărcat, avea o deplasare de 10.000 tone și se îndrepta spre un port francez ocupat de inamic.

Scrisoarea lui HORIA SIMA către D. General ION ANTONESCU, conducătorul Statului și răspunsul care s'a dat.

Președinția Consiliului de Miniștri comunică presei scrisoarea pe care d. Horia Sima a trimis-o, la 22 Martie c., prin dl. prof. Găvănescu, d-lui General Ion Antonescu, conducătorul Statului român, cu scopul de a se ajunge la o împăcare, în urma evenimentelor din Ianuarie 1941.

Dl General Ion Antonescu, răspunzând d-lui prof. Găvănescu, nu d-lui Horia Sima, arată, în extenso, motivele pentru care nu poate trata cu rebelii, iar cu legionarii adevărați numai în cazul când aceștia, în mod public, s'ar desolidariza total de rebeli.

Textele celor două scrisori, comunicate nouă prea târziu, au apărut în ziarele din Capitală.

Știri externe

Concesiunile miniere din Ardealul cedat a fost anulate

La ministerul Economiei Naționale, s'a primit textul ordonanței Nr.1630/941, a Consiliului de miniștri maghiar, privitoare la extinderea dreptului minier maghiar asupra teritoriilor ardelenne cedate prin arbitrajul de la Viena. Prin această ordonanță orice concesiune minieră trece asupra Statului maghiar, iar pretențiunile la despăgubire se prescrie într'un an socotit din ziua când Statul a preluat mina.

O decizie a ministerului de război al Ungariei

Budapesta (Rador). — Ministerul de război al Ungariei a decis ca nici un celăjean ungur între 18 și 60 ani să nu poată părăsi țara fără autorizație specială.

Această dispoziție a fost luată și în ceea ce privește femeile între 16 și 50 ani, fără a se face vreo distincție de profesie.

Recensământul evreilor din Franța

Vichy (Rador). — În Franța se procedează la un recensământ general al evreilor. Deocamdată se așteaptă terminarea lui în zona ocupată, pentru a fi început și în Franța neocupată. Numai în departamentul Seine s'au înregistrat 47.383 evrei, dintre cari 34.152 sunt străini, iar 11.785 naturalizați.

Cele mai multe imigrații evreiești în Franța au fost în 1921—1925, când au venit 7525 familii și în 1926—30 când au venit 7603 capi de familie.

„Legea Europei“

Pressburg (Rador). — Corespondentul agenției D. N. B. transmite: Ministerul de interne al Slovaciei, d. Sano Mach, publică în ziarul „Gardista“ un articol cu titlul „Legea Europei“.

Autorul remarcă faptul că personalitatea d-lui Hitler a dat continentului o nouă lege, prin care i se garantează desvoltarea pacifică.

Dușmanii noiei Europe au încercat în Cehoslovacia ca din două popoare să facă unul singur. Acelaș lucru a încercat și în Iugoslavia, însă din patru popoare. Pe de altă parte au încercat ca dintr'o națiune să facă trei popoare.

Legea noiei Europe nu mai permite asemenea arlecinate.

Dacă este vorba de o asemenea lege, apoi Români așteaptă cu încredere aplicarea ei cât mai curând. N. R.

Daruri de Paști pentru soldați

Darurile de Paști pentru ostași (ouă, cozonac, țigări) se vor depune la comandamentul Diviziei a 13-a din Calea Victoriei, unde va funcționa un comitet anume în acest scop.

Turcia ia măsuri

Istanbul. (Rador). — Coresp. agenției Stefani anunță:

Evacuarea populației civile a început. Peste 100.000 persoane au plecat până acum din Istanbul, unde s'au desfășurat mari exerciții de apărare antiaeriană și de apărare contra parasutiștilor.

Citiți Gazeta Transilvaniei

Redactor responsabil
ION COLAN